

Краєвський О. О.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, професор
кафедри криміналістики та судової
медицини Національної академії
внутрішніх справ ***Антонюк П. Є.***

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Домашнє насильство – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [1].

Протидія домашньому насильству - система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на припинення домашнього насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього насильства, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки [1].

В умовах воєнного стану протидія домашньому насильству – такому небезпечному для розвитку держави в цілому явищу [2] – ускладнюється об'єктивною неможливістю організувати роботу відповідних державних органів на належному рівні.

Основною причиною вбачається перевантаженість органів та підрозділів Національної поліції України, до компетенції яких відноситься виявлення проявів домашнього насильства та реагування на такі випадки [3]. Наступним фактором, що негативно впливає на динаміку домашнього насильства, на думку вітчизняних дослідників, є різке погіршення

психоемоційного стану громадян України, які зазнали на собі всі прояви озброєної агресії Російської Федерації.

Відмічається, що в нашому суспільстві, на жаль, стала проявлятися негативна тенденція, яка полягає в тому, що значна кількість постраждалих стала утримуватися від звернень до поліції чи соціальних служб. Більша частина громадян вважає, що в умовах воєнного стану, коли обмеження певних прав громадян є законним та обумовленим причиною запровадження відповідного правового режиму [4], домашнє насильство у порівнянні з іншими небезпеками не є таким вже значним правопорушенням. Тобто самі постраждалі приховують реальний стан речей щодо проявів домашнього насильства.

При цьому немає сумніву, що добробут сім'ї та сімейні цінності в сучасній правовій державі завжди є пріоритетними в контексті правого регулювання та захисту. Тому активна протидія домашньому насильству залишається пріоритетним завданням відповідних державних інституцій, особливо в умовах воєнного стану.

Тому, на наш погляд, в умовах воєнного стану магістральним напрямком діяльності державних інституцій повинна стати ефективна взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з громадськими об'єднаннями, неурядовими організаціями, засобами масової інформації та іншими заінтересованими особами, в тому числі волонтерськими організаціями та рухами.

Така взаємодія, на наш погляд, стане дієвим механізмом у побудові свідомого та сильного громадянського суспільства, яке в умовах воєнного стану буде здатне самостійно не лише виявляти прояви всіх видів домашнього насильства, але й створювати умови для унеможливлення виникнення передумов їх прояву.

Список використаних джерел

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2018, № 5, ст. 35.

2. Поняття та види домашнього насильства. URL: <https://voskresenska.rada.today/wp-content/uploads/2020/11/ponyattya-tavydy-domashnogo-nasylstva>.

3. Легенька М. Війна не скасовує потребу протидіяти домашньому насильству. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-/vijna-neskasovuyue-potrebu-protidyaty-domashnomu-nasylstvu/>.

4. Про правовий режим воєнного стану. Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.